

XOSIYAT RUSTAMOVA- MODERN SHE'RIYAT VAKILASI

Polvonnazarova Mashhura.

Urganch davlat universiteti magistratura bo'limi

221-adabiyotshunoslik guruhi talabasi

Annotatsiya: *ushbu maqolada zamonaviy o'zbek she'riyati vakili Xosiyat Rustamova va uning she'rlari tematikasiga to'xtalib o'tilgan.*

Annotation: *this article focuses on the representative of modern Uzbek poetry Khosiyat Rustamova and the themes of her poems.*

Аннотация: *данная статья посвящена представительнице современной узбекской поэзии Хосият Рустамовой и тематике ее стихов.*

Kalit so'zlar: *Xosiyat Rustamova, poeziya, ayol, hayot.*

Key words: *Khosiat Rustamova, poetry, woman, life.*

Ключевые слова: *Хосият Рустамова, поэзия, женщина, жизнь.*

O'zbek adabiyotiga yangi navnihol kabi yaqin orada kirib kelgan modern she'riyati vakillaridan biri Namanganning iste'dodli qizi Xosiyat Rustamovadir. Xosiyat Rustamova ijod maydoniga Zebo Mirzo, Halima Ahmad kabi shoiralardan keyin kirib kelgan bo'lsa ham, o'zining o'zgalarda takrorlanmas she'rlari bilan ko'plab she'riyat ixlosmandlari qalb to'ridan joy olishga ulgurdi. She'rlari jahonning boshqa tillariga ham o'girilib, xorijlik muxlislarini ham topgan.

Xosiyat Rustamova O'zbekistondagi ta'rifi dunyoga taralgan Namangan viloyati Chust tumanidagi Olmos qishlog'ida tug'ilgan. Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy Universitetining jurnalistika fakultetini tamomlagan. "Osmondagi uy" (1997), "Najot" (2003), "Rido" (2004), "Devor" (2006), "Avgust" (2008), "Ishg'ol" (2011), "40:0" (2011) va yana bir qator kitoblari chop etilgan.

Shoira she'rlari mavzulari turfa xil, jumladan, ishq, Vatan, tabiat haqida va shuningdek, falsafiylikka yo'g'rilgan she'rlari bir talay. Shuni alohida ta'kidlash lozimki, shoira she'rlari tahlili ulkan mushohada va mahorat talab etadi. Sababi shuki, modern she'riyat kitobxondan shunchaki o'qib qo'yaverishni emas, balki uning mag'zini chaqishga harakat qilishga chorlaydi. Misol uchun quyida Xosiyat Rustamova she'rlaridan parchalar tahlil qilsak:

Yo Tangrim,
Sen menga kuch ber,
Ber chidam –
Xuddi daraxtlarday ko'tarayin qad.

Ichimga qor yog'ib turganida ham,
Men kulib turishim kerak hamma vaqt.
Qushlar daraxtlarni aylasa ham tark,
Chidar.

Ayozlardan o'tar tippa-tik.
Shunda ham olmalar yozaverar barg,
Shunda ham gullaydi bechora o'rik.
O'rgat, toshlarga ham gapiray mayin,
Ayolman!

Xudoyim, keltirmayin shak.
Men ham daraxtlarday gullayverayin,
Men ham daraxtlarday yozayin kurtak.

Qanday takrorlanmas satrlar! Shoira lirik qahramon sifatida ishtirok etgan ushbu she'rda u Allohdan o'ziga kuch so'raydi va ayollarni sabr-matonat timsoli ekanligini yana bir bora ta'kidlab o'tadi. Haqiqatan, ayol atalmish nozik xilqat o'zida shunday bir yuksak kuchni jam etganki, u yig'lab turib kula olishi, unga qanchalar tosh otsalar ham yana qaytadan gullab turaverishi mumkin. Sababi Alloh uni shunday yaratgan. Xosiyat Rustamova esa yuqoridagi misralar orqali ayollarni yanada uyg'oqlikka chaqiradi va "Ayolman?" deya Tangridan o'ziga xuddi daraxt singari matonat va kuch so'raydi. Shu yerda boshqa shoiralarda takrorlanmas tashbehni ko'rishimiz mumkin, chunki boshqa ijodkorlar ijodida kuzatishimiz mumkinki, ayol-gulga, ohuga, nozik xilqatlarga qiyoslanadi, ammo shoira bu yerda ayolni matonatini daraxtga qiyoslaydi va daraxt kabi gullashni, daraxt kabi kurtak yozishni aytib o'tadi.

O'zimni pishirdim olovlaringda,
Juda uzoq yillar... Sekin... Shoshmadim.
Muzaffar ruhimning bejon tanimdan
Kuygan joylarini olib tashladim.

Bir kun kelib qolsam sening yodingga,
Kechir, tanimasang, ko'rib chiroyim,
Shuncha kutib-kutib sening oldingga —
Tirik borolmasam, Xudoyim.

Falsafiylikka yo'g'rilgan yuqoridagi baytlarda ham olam-olam ma'no mujassam. Ushbu misralarni o'qir ekanmiz, umrning o'tkinchi ekanligi, hayot charxpalagida aylanish mashaqqatli ekanligini his qilamiz. Shoira yozadiki, shuncha yillar davomida o'zini olovda toblaydi, chunki hayot-olov, hayot o'yinida yutqazmaslik

uchun esa odamzot ushbu olovda chiniqishi, toblanishi zarur. Shundagina inson bu hayotda yashay oladi, shundagina o'zining o'rnini topa oladi. Ammo... yo'qotishlar va kuyishlar evaziga. "Bir kun kelib qolsam sening yodingga, Kechir, tanimasang, ko'rib chiroyim",- deganida ham shoira aynan shuni nazarda tutgan. Chunki o'sha kuyishlar, toblanishlar uni go'zalligidan ayirgan va qaritib qo'ygan. O'ylab ko'ringchi, Alloh huzuridan kelganda qanday go'zal edik, ammo yana uning huzuriga qaytajakimizda bu go'zallik bizni tark etgan bo'ladi. Ha, hayot shunaqa mashaqqatlardan iborat o'yin, kurashasan, kurashasan va yana oxirda qanchalik tirishmagin halok bo'lasan!

Shuni ham aytib o'tish kerakki, hayot faqatgia mashaqqatlardan iborat emas, unda shodliklarimiz ham jam. Chunki Tangrim mehribon, biz neni chin dildan so'rasak, o'sha narsani bizga muhayyo qilib beradigan karamli zotdir. Xosiyat Rustamovaning quyidagi she'rida ham aynan shu haqida yozilgan:

Menimcha, aytilib bo'ldi hamma so'z,
Undan boshqa so'zlar menga qorong'u.
Men endi nimaga tiksam ekan ko'z —
Men nimani endi qilayin orzu?!

Axir uyatmasmi, karamli Tangrim,
Har aytgan so'zimni qilsa mukarram.
Yaxshisi men endi tura qolay jim,
Bilmayman, men boshqa ne so'rashniyam.

"Xosiyat Rustamova – iste'dodli shoira va uning ijodi hech kimning himoyasiga muhtoj emas, na mening, na Qandolatning, na Shavkatning, na Fozilning. Bu o'zini himoya qiladigan she'riyatdir. Agar Xosiyatning ijodini himoya qilish kerak bo'lsa, uni birinchilardan bo'lib men himoya qilishga tayyorman",- degan edi Karim Bahriyev. Ha, shoira ijodi o'ziga xos va takrorlanmas ijoddir!

